הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן טו

ה הָרא״ש (בתשובות כלל ב סי׳ יא). ו שָׁם (בהלי׳ ציצית סי׳ יא). ז רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יט ח״ג). ח נִמּוּקֵי יוֹסֵף (יב. ד״ה טלית) וְכֵן נוֹטִין דִּבְרֵי רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת צִיצִית (הי״ח). ט בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והיכא).

(י) **תּוֹךְ שָׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת סָמוּךְ לְשָׂפַת הַבֶּגֶד אֵינוֹ רַשַּׁאי לְתָפְרוֹ, וּפָרַשׁ רַשַּׁ״י** (מנחות מא. ד״ה יפסול וד״ה לפ יפסול) **דְּחִיישִׁינַן שֶׁמִּשְׁתַּיֵּר מִחוּט הַתְּפִירָה וְנִיגְּחוּ וְיוֹסִיף עָלָיו שִׁבְעָה חוּטִין לְשֵׁם צִיצִית. * ה וּלְטַעַם זֶה, אֲפִלּוּ נִקְרַע כָּל שֶׁהוּא לֹא יִתְפֹּר. וּלְפִי זֶה, טַלִּית שֶׁל צֶמֶר שֶׁנִּקְרַע תּוֹךְ שָׁלֹשׁ מֻתָּר לִתְפֹּר, הָאִידָּנָא דְּאֵין דַּרְכָּן לִתְפֹּר** (ה) **(יא) * בְּחוּטֵי צֶמֶר. ו וְרַב עַמְרָם פֵּרֵשׁ דְּטַעֲמָא (יב) מִשּׁוּם דְּנִקְרַע תּוֹךְ שָׁלֹשׁ לַיִת בֵּיהּ תּוֹרַת בֶּגֶד וּכְמַאן דְּלַיְתֵיהּ דָּמֵי, וְאַף עַל גַּב דְּתָפְרוֹ, כְּמַאן דְּפָסִיק חָשׁוּב, (ו) (יג) וְאִי עָבַד בֵּיהּ צִיצִית לֹא פְּטָרָה לְטַלִּית. ז וּלְפָרוּשׁ זֶה אִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר (יד) כָּל שֶׁהוּא, * כָּשֵׁר. (טו) ח וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם לֹא נִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיָה בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, אֲבָל אִם אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר. וְיֵרֵא שָׁמַיִם (טז) יֵצֵא אֶת כֻּלָּם (יז) הֵיכָא דְּאָפְשָׁר: ה ט אִם נִקְרַע (יח) מְנֻקָּב שֶׁהַצִּיצִית תְּלוּיִ בּוֹ (ו) וּלְמַטָּה, אִם קָדַם הַטַּלִּית צִיצִית לְהֶקָּרַע, שֶׁאוֹתוֹ צִיצִית הָיָה שָׁם בִּשְׁעַת הַקָּרַע, כָּשֵׁר. * וְאִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא וּתְפָרוֹ וְאַחַר**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַיְטֵב. וּבְרַבֵּי יוֹסֵף (סק״ו) הֵבִיא מִשּׁוּ״ת נָחָפָּה בְּכַפָּךְ (סי׳ א) שֶׁכָּתַב דִּבְכֹהֲאי גַּוְנָא שֶׁיִּתִּיר הַשֵּׁנִי צִיצִית שֶׁבְּחֵלֶק הָאַחַר וְיִתְפָּרְנוּ עִם הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי וְאַחַר כָּךְ יַעֲשֶׂה שְׁנֵי צִיצִית חֲדָשׁוֹת, גַּם

בְּחֵלֶק הַשֵּׁנִי דְּהָוֵי כְּמוֹ בֶּגֶד אַחֵר חָדָשׁ, ט״ז (סק״ג). וּבְ״ח (ס״ב) אוֹסֵר שֶׁיִּצְרֹךְ בֶּגֶד אַחֵר אֲפִלּוּ חָדָשׁ לְאוֹתוֹ חֲצִי חוּט שֶׁיַּעֲשֶׂה הַשֵּׁנִי צִיצִית עַל צַד אַחֵר מֵאוֹתוֹ חֲצִי חוּט שֶׁיִּתְּפָרֵנוּ, דְּהַיְינוּ בִּמְקוֹם הַחֻתְכָה שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ מִמֶּנּוּ. וְט״ז (שם) חוֹלֵק עָלָיו, עַיֵּן שָׁם. וּבְסִפְרוֹ פְּרִי הָאָרֶץ (סי׳ ב) מֵתִיר אֲפִלּוּ לְחַזֵּר וּלְתָפְרָם כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה בְּתְחִלָּה וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיָד אַהֲרֹן (הגב״י): ד (ה) **בְּחוּטֵי צֶמֶר.** אֲבָל מִשְּׁאָר מִינִים, וְהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁשְּׁאָר מִינִין אֵין פּוֹטְרִין בְּצֶמֶר, אִם כֵּן הוּא דַּעַת הָרא״ש (סי׳ יא). וְהֵישׁ מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו): (ו) **וְאִי עָבַד בֵּיהּ צִיצִית.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ חֲדָשִׁים לְאַחַר שֶׁתָּפַר לֹא פְּטָרָה לַטַּלִּית, דִּכְמַאן דְּפָסִיק חָשִׁיב, כֵּן הוּא דַּעַת הָרא״ש (סי׳ יא). וְהֵישׁ אוֹמְרִים דִּסְבִירָא לְהוּ דְּאִלּוּ אֵלָּא צִיצִית שֶׁהָיָה בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ וְכוּ׳, הוּא דַּעַת נְמוּקֵי יוֹסֵף (יב. ד״ה טלית). וְט״ז (סק״ד) חוֹלֵק עַל הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה נקרעה) וְכָתַב שֶׁאֵינוֹ כֵּן דַּעַת הָרא״ש, וְכַלֵּי עַלְמָא מוֹדוּ בָּזֶה אִם שְׁתָּפַר הַשֵּׁנִי בּוֹ צִיצִית דְּכָשֵׁר, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב בְּשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה): ה (ז) **וּלְמַטָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְלֹא נִשְׁאַר אֲגַדְּל:

בַּאֵר הַיטֵב

מִבֶּגֶד אַחֵר וְלַעֲשׂוֹת צִיצִית בּוֹ. אֲבָל לֹא יִצְרֹךְ הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי הַנֶּחְתָּךְ מִמֶּנּוּ לַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן וְתִהְיֶה כְּבָרִאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם דְּהַצִּיצִית שֶׁהָיָה בְּחֵלֶק הַשֵּׁנִי הַנֶּחְתָּךְ נִתְבַּטְּלוּ וְהָוֵי תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי, אֶלָּא צָרִיךְ לְהַתִּיר הַצִּיצִית מֵחֵלֶק הַשֵּׁנִי וְיִתְפֹּר וְאַחַר כָּךְ יַעֲשֶׂה צִיצִית מְחֻדָּשׁ

בֵּאוּר הַלָּכָה

הַפְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״ד), וְעַיֵּן בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ג):

ד * **וּלְטַעַם זֶה אֲפִלּוּ נִקְרַע כָּל שֶׁהוּא וְכוּ׳. וְדִוְקָא אִם נִקְרַע לְמַעְלָה מִמְּלֹא קֶשֶׁר אֲגוּדָל,** וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסָעִיף ו׳:

* **בְּחוּטֵי צֶמֶר. וְטַלִּית שֶׁל פִּשְׁתָּן שֶׁעֲשָׂה לוֹ בֶּגֶד מֵעוֹר אוֹ קִנָּבּוֹס דְּמַשְׁלִין בּוֹ צִיצִית צֶמֶר וְנִקְרַע בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ, מֻתָּר לְתָקְנוֹ בְּקִנָּבּוֹס,** דְּהֶכֵּל יוֹדְעִין דְּאֵין פּוֹטֵר זֶה לְהַטַּלִּית שֶׁל פִּשְׁתָּן [פְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״ו) עַיֵּן שָׁם עוֹד]:

* **כָּשֵׁר.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יד) **שֶׁכָּתְבָתִי דְּיֵשׁ מְחַמִּירִין לְעִנְיַן צִיצִית הַיְשָׁנִים,** הוּא דַּעַת הַט״ז (סק״ד) שֶׁמַּחְמִיר כְּשִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (מ: ד״ה שמא). וְדַע, **דִּלְרִידְהוּ אִם נִפְסְקָה רְצוּעָה מִן הַבֶּגֶד, כָּל שֶׁלֹּא נִשְׁתַּיֵּר שֶׁלֹּשׁ אֲצְבָעוֹת בְּקָצֵהוּ בְּאָרְכּוֹ הַבֶּגֶד הֲרֵי כְּאִלּוּ נִפְסַק לְגַמְרֵי, וּמִיפְסְלִי הַצִּיצִית הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָן מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה:**

ה * **וְאִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם הַקָּרַע הָיָה קֹדֶם הַהַשְׁחָלָה, וְאִם כֵּן מֻכְרָח הוּא לְתָפְרוֹ מִקֹּדֶם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שִׁעוּר קֶשֶׁר אֲגוּדָל בִּשְׁעַת הַשְׁחָלַת הַצִּיצִית, וְנִצְטָרֵךְ לִידַע דִּינֵי הַתְּפִירָה, וְעַל זֶה מְסַיֵּם אִם הוּא שֶׁל צֶמֶר וְכוּ׳. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁקָּדַם הַשְׁחָלַת צִיצִית לְקָרַע אֵינוֹ מְצַיֵּר דִּינֵי הַתְּפִירָה, דְּשָׁם אֵינוֹ מֻכְרָח לִתְפֹּר. וְהָאי לִשּׁוֹן וְתָפְרוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהָא עָסִיק עַתָּה בְּדִינֵי הַתְּפִירָה אֵיךְ לַעֲשׂוֹת, כְּדִמְסַיֵּם אַחַר כָּךְ לֹא יִתְפֹּר לְדַעַת רַשַּׁ״י. וְאִפְשָׁר דְּהָכִי קָאָמַר, אִם הוּא שֶׁל צֶמֶר לֹא עָבַר שׁוּם אִסּוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת רַשַּׁ״י, וְאִם הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים עָבַר אִסּוּר לְדַעַת רַשַּׁ״י. וְלֹא רָצָה לוֹמַר שֶׁהוּא פְּסוּל מִשּׁוּם דְּלֹא פְּסִקָא לֵיהּ בָּזֶה,

(כא) **וְנִקְרַע וְכוּ׳.** הוּא הַדִּין (כב) אִם לְכַתְּחִלָּה בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַבֶּגֶד תָּפַר חֲתִיכַת בֶּגֶד פָּחוֹת מִשָּׁלֹשׁ לִשְׁפַת הַבֶּגֶד תַּחַת הַן בְּאָרְכּוֹ הַן בְּרָחְבּוֹ, וְהִשִּׁיל בָּהּ צִיצִית בַּחֲתִיכָה זוֹ, פְּסוּלָה לְדִידָהּ, דְּהָוֵי כְּמַאן דְּפָסִיק אַף שֶׁתָּפְרוֹ לְהַבֶּגֶד, וְאִם יַשִּׁיל צִיצִית לְמַעְלָה מֵאוֹתָהּ חֲתִיכָה הַתְּפוּרָה יִהְיוּ הַצִּיצִית רְחוֹקִים מִקְצֵה הַבֶּגֶד יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת וּפְסוּל, עַל כֵּן יִרְאֶה אִז לִתְפֹּר תַּחַת הַחֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ. וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ז: (יג) **וְאִי עָבַד וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר אֲפִלּוּ עָשָׂה צִיצִית חֲדָשִׁים בַּחֲתִיכַת הַבֶּגֶד הַהוּא אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ לְהַטַּלִּית, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא פָּטַר לְהַטַּלִּית, דְּתִפְירָה לֹא חָשִׁיב חִבּוּר בָּזֶה וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (יד) **כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַחְמִירִין בָּזֶה, וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (טו) ז וְיֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה, וְסִבִירָא לְהוּ דְּמִפְּסִלִּי הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָם מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (טו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם וְכוּ׳.** סְבִירָא לְהוּ (מ) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר, וְלֹא מִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיוּ בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) ח דְּחוֹלֵק עַל הַשְּׁלְחָן עָרוּךְ וְכָתַב דְּכָלֵי עַלְמָא מוֹדִים דְּאִם לְאַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר (ס״ג) וְשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה) וְהַגְּרָ״א, וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד). אֲבָל מִכָּל מָקוֹם, לָצֵאת יְדֵי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה (כמ) יִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף מַטְלִית שֵׁשׁ בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ: (טז) **יֵצֵא אֶת כֻּלָּם.** עַל כֵּן (כט) נוֹהֲגִין לִתְפֹּר בְּכָל כָּנָף מֵהַטַּלִּית חֲתִיכָה שֶׁל בֶּגֶד שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, מִשּׁוּם דִּכְבָמָה מְצוּי שֶׁאֲפִלּוּ הֵם חֲדָשִׁים יֵשׁ בָּהֶם תְּפִירָה תּוֹךְ שָׁלֹשׁ וְיֵשׁ פְּסוּל לְדַעַת רַב עַמְרָם לְפִי דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה, וְכֵנ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ב: (יז) **הֵיכָא דְּאָפְשָׁר.** וְהֵיכָא דְּלֹא אָפְשָׁר נָקְטִינַן (ל) דִּסְבָרַת רַב עַמְרָם עִקָּר, וְגַם (לא) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר: ה (יח) **מְנֻקָּב.** מִירֵי (לב) בְּשֶׁלֹּא תָּפְרוֹ, וְקָא מַשְׁמַע לַן אַף עַל גַּב דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִלֹּא קֶשֶׁר אֲגוּדָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל סִימָן י״א סָעִיף י׳ דְּלֹא בָּעֵינַן שִׁעוּר זֶה אֶלָּא בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה. וְאִם (לג) יְרֵאָה לְתִפֹּר הַקָּרַע, אִז אִם הַבֶּגֶד שֶׁל צֶמֶר יִתְפֹּרֶנּוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים, וְאֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר אֶת הַצִּיצִית מֵהַכָּנָף וְלַחֲזֹר לְתָלוֹתָהּ שֵׁנִית אַחַר שֶׁתָּפַר, כֵּיוָן דְּלֹא נִפְסַל הַכָּנָף. וְאִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים אָסוּר לְתָפְרוֹ בְּחוּטֵי שֶׁל מִין הַבֶּגֶד לְדַעַת רַשַּׁ״י, דְּשָׁמָא יִשְׁיַּר בַּחוּטִין לְשֵׁם צִיצִית, וְאַף דְּיֵשׁ שָׁם צִיצִית לֹא פְּלוּג בָּזֶה, אֶלָּא יִקַּח

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִבֶּגֶד אַחֵר וְלַעֲשׂוֹת צִיצִית חֲדָשִׁים עַל הַכְּנָפוֹת הַחֲדָשִׁים. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת מִן הַחֲצִי טַלִּית שָׁלֵם, דְּהַיְנוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁתֵּי צִיצִית עַל הַכְּנָפוֹת הַמְחֻדָּשִׁים. וְאִם יִרְצֶה לְחַבֵּר הַחֲלָקִים שֶׁנִּתְחַלְּקוּ אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, (יט) יֵשׁ אוֹמְרִים מִתְּחִלָּה לְהַתִּיר הַצִּיצִית מִן חֵלֶק אֶחָד וְאַחַר כָּךְ יִתְפָּרֶנּוּ, וְאַחַר שֶׁיִּתְפָּרֶנּוּ יַטִּיל בּוֹ צִיצִית, דְּאִם לֹא יַתִּיר הָוֵי בִּכְלַל תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. א] אֲבָל (כ) רֹב הָאַחֲרוֹנִים מְקִלִּין וְסוֹבְרִים דְּזֶה לֹא הָוֵי בִּכְלַל תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. (כא) וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה: ד (י) **תּוֹךְ שָׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת.** ב] אֲבָל (כב) לְמַעְלָה מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת יָכוֹל לְתָפְרוֹ לְכַלֵּי עַלְמָא, דְּלִפְרוּשׁ רַשַּׁ״י הַלֹּא שָׁם אֵין מְקוֹם צִיצִית כַּנַּ״ל סִימָן י״א (ס״ט) וְאֵין לָחוּשׁ שֶׁיִּקָּחֲנוּ לְצִיצִית, וּלְפָרוּשׁ רַב עַמְרָם גָּאוֹן אִית בֵּיהּ תּוֹרַת בֶּגֶד. וַאֲפִלּוּ (כג) אִם הַכָּנָף הַהוּא נִקְרַע לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד עִם צִיצִיּוֹתָיו, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לְחַבֵּר הַכָּנָף, וְהַצִּיצִית כָּשֵׁר. וְהַשַּׁ״ז (סק״ג) פָּלִיג, וּפוֹסֵק דְּצָרִיךְ לְהַתִּיר הַצִּיצִית מִן הַכָּנָף הַזֶּה וּלְהַטִּילוֹ מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְיֵשׁ לְהַחְמִיר, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ז׳: (יא) **בְּחוּטֵי צֶמֶר.** אֲבָל מִשְּׁאָר מִינִים, וְהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁשְּׁאָר מִינִים אֵין פּוֹטְרִין [בְּצֶמֶר], אִם כֵּן לֹא יָבֹא לְצָרֵף אוֹתוֹ הַחוּט. וְהוּא הַדִּין (כד) דְּיֵשׁ לְהָקֵל גַּם בְּשְׁאָר מִינִים, אִם תּוֹפְרוֹ בְּמִין אַחֵר: (יב) **מִשּׁוּם דְּנִקְרַע וְכוּ׳.** הוּא הַדִּין (כה) אִם לְכַתְּחִלָּה בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַבֶּגֶד תָּפַר חֲתִיכַת בֶּגֶד פָּחוֹת מִשָּׁלֹשׁ לִשְׁפַת הַבֶּגֶד תַּחַת הַן בְּאָרְכּוֹ הַן בְּרָחְבּוֹ, וְהִשִּׁיל בָּהּ צִיצִית בַּחֲתִיכָה זוֹ, פְּסוּלָה לְדִידָהּ, דְּהָוֵי כְּמַאן דְּפָסִיק אַף שֶׁתָּפְרוֹ לְהַבֶּגֶד, וְאִם יַשִּׁיל צִיצִית לְמַעְלָה מֵאוֹתָהּ חֲתִיכָה הַתְּפוּרָה יִהְיוּ הַצִּיצִית רְחוֹקִים מִקְצֵה הַבֶּגֶד יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת וּפְסוּל, עַל כֵּן יִרְאֶה אִז לִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף חֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ. וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ז: (יג) **וְאִי עָבַד וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר אֲפִלּוּ עָשָׂה צִיצִית חֲדָשִׁים בַּחֲתִיכַת הַכָּנָף הַהוּא אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ לְהַטַּלִּית, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא פָּטַר לְהַטַּלִּית, דְּתִפְירָה לֹא חָשִׁיב חִבּוּר בָּזֶה וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (יד) **כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַחְמִירִין בָּזֶה, וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (טו) ז וְיֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה, וְסִבִירָא לְהוּ דְּמִפְּסִלִּי הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָם מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (טו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם וְכוּ׳.** סְבִירָא לְהוּ (מ) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר, וְלֹא מִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיוּ בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) ח דְּחוֹלֵק עַל הַשְּׁלְחָן עָרוּךְ וְכָתַב דְּכָלֵי עַלְמָא מוֹדִים דְּאִם לְאַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר (ס״ג) וְשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה) וְהַגְּרָ״א, וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד). אֲבָל מִכָּל מָקוֹם, לָצֵאת יְדֵי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה (כמ) יִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף מַטְלִית שֵׁשׁ בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ: (טז) **יֵצֵא אֶת כֻּלָּם.** עַל כֵּן (כט) נוֹהֲגִין לִתְפֹּר בְּכָל כָּנָף מֵהַטַּלִּית חֲתִיכָה שֶׁל בֶּגֶד שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, מִשּׁוּם דִּכְבָמָה מְצוּי שֶׁאֲפִלּוּ הֵם חֲדָשִׁים יֵשׁ בָּהֶם תְּפִירָה תּוֹךְ שָׁלֹשׁ וְיֵשׁ פְּסוּל לְדַעַת רַב עַמְרָם לְפִי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ב: (יז) **הֵיכָא דְּאָפְשָׁר.** וְהֵיכָא דְּלֹא אָפְשָׁר נָקְטִינַן (ל) דִּסְבָרַת רַב עַמְרָם עִקָּר, וְגַם (לא) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר: ה (יח) **מְנֻקָּב.** מִירֵי (לב) בְּשֶׁלֹּא תָּפְרוֹ, וְקָא מַשְׁמַע לַן אַף עַל גַּב דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִלֹּא קֶשֶׁר אֲגוּדָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל סִימָן י״א סָעִיף י׳ דְּלֹא בָּעֵינַן שִׁעוּר זֶה אֶלָּא בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה. וְאִם (לג) יְרֵאָה לְתִפֹּר הַקָּרַע, אִז אִם הַבֶּגֶד שֶׁל צֶמֶר יִתְפֹּרֶנּוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים, וְאֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר אֶת הַצִּיצִית מֵהַכָּנָף וְלַחֲזֹר לְתָלוֹתָהּ שֵׁנִית אַחַר שֶׁתָּפַר, כֵּיוָן דְּלֹא נִפְסַל הַכָּנָף. וְאִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים אָסוּר לְתָפְרוֹ בְּחוּטֵי שֶׁל מִין הַבֶּגֶד לְדַעַת רַשַּׁ״י, דְּשָׁמָא יִשְׁיַּר בַּחוּטִין לְשֵׁם צִיצִית, וְאַף דְּיֵשׁ שָׁם צִיצִית לֹא פְּלוּג בָּזֶה, אֶלָּא יִקַּח

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) ט״ז (סק״ג) וְדַרְכָּךְ מַשֶּׁה (שם): (כ) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך ד״ה ולחפרו) וּמָגֵן אַבְרָהָם גּוּפָא וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳: (מא) אֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד): (מב) בְּסָעִיף קָטָן ג׳ וְחָמֵד מֹשֶׁה (סק״ו) וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ד) וְשַׁלְחָן שְׁלֹמֹה (ס״ב) וּמִצְּאֹר (סק״ד): (מג) מְרַדְכָּי (סק״ד) וְנָהַר שָׁלוֹם (סק״א) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ג): (מד) ד״ה וְאַחֲרוֹנִים: (מה) בֵּית יוֹסֵף (שם): ד (מו) גְּמָרָא (מא.) וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה נקרעה): (מז) מוּכָח כֵּן מִשְּׁלְחָן עָרוּךְ (ד״ה נקרעה): (מח) ט״ז (סק״ג) וְדַרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך ד״ה ולחפרו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם): (מט) אֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד): (נ) בֵּית יוֹסֵף (שם): ד (נא) גְּמָרָא (מא.) וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה נקרעה): (נב) מוּכָח כֵּן מִשְּׁלְחָן עָרוּךְ (ד״ה נקרעה): (נג) ד״ה וְאַחֲרוֹנִים: (נד) אֲחֲרוֹנִים: ה (נה) הַגְּרָ״א: (נו) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם ס״ג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (ס״ח), וביאר דכיון שהציצית נשארו תלוין בחתיכת בגד שיש בו שיעור טלית עדיין שם ציצית כשרים עליהם אלא שנתפרדו הציצית זו מזו, ואין ההפרדה הזו פוסלתן, שהרי כל הציצית שבעולם מטילין אותן בבגד זו אחר זו. **ב]** ובסידור הרב כתב שיתפור הכנף בחוטי משי. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב שנכון להחמיר כשיטה זו היכא דאפשר, אבל אם אי אפשר בענין אחר, כגון שנפסק אחד מהחוטין ונשתייר כדי עניבה, שאע״פ שהיא כשרה, מכל מקום אי אפשר להתירה מן הבגד ולחזור ולהטילה, וציצית אחרים אינן מצויין כלל, יש לסמוך להקל דסגי בחיבור כל שהוא. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב כדברי השו״ע להחמיר במקום שאפשר.

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן טו טז

כָּךְ הַטִּיל בּוֹ צִיצִית, אִם הוּא שֶׁל צֶמֶר, (יט) כָּשֵׁר לִכְלֵי עֶלְמָא, וְאִם הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים שֶׁדַּרְכּוֹ לִתְפֹּר בְּחוּטִין שֶׁל אוֹתוֹ הַמִּין, (כ) לֹא יִתְפֹּר (מ) [ח] לְרַעֲת רַשְׁ״י. (ט) (כא) וְאִם נִקְרַע וּתְפָרוֹ וְאַחַר כָּךְ הִטִּיל בּוֹ צִיצִית, (י) * אֵיכָא לְסַפּוּקֵי: וְ׳הַתּוֹפֵר חֲתִיכַת בֶּגֶד (יא) בְּכַנְפֵי הַטַּלִּית, וְכֵן מַה שֶּׁנּוֹהֲגִים לִתְפֹּר סָבִיב הַנָּקָב שֶׁהַצִּיצִית בּוֹ, אִם הַטַּלִּית (כב) שֶׁל מָשִׁי וְתוֹפְרוֹ (כג) בְּחוּט מָשִׁי (כד) לָבָן, יֵשׁ לָחוּשׁ מִשּׁוּם בַּדָּבָר לְרַעֲת רַשְׁ״י שֶׁלֹּא תְּהֵא שׁוּם תְּפִירָה (כה) לְמַטָּה מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַעְלָה (יג) מִקֶּשֶׁר גּוֹדֶל. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין (כו) בְּכָל מָקוֹם שֶׁתּוֹפֵר בְּחוּט שֶׁהוּא מִן הַצִּיצִית, דְּחַיְישִׁינַן שֶׁמָּא יִקַּח אוֹתוֹ חוּט לְחוּטֵי הַצִּיצִית (תרומת הדשן סימן מ״ו בשם הגהות מיימוני (פ״ט מהׄ מ)):

י הַגָּהַת מִיְמוֹנִי פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת צִיצִית (אות ט) לְפָרוּשׁ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה כתוב בהג״מ).

טז שְׁעוּר טַלִּית. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א מְנָחוֹת מ״א (ע״א).

א (א) שִׁעוּר טַלִּית שֶׁחַיָּב בְּצִיצִית, שֶׁיִּתְכַּסֶּה בָּהּ בָּאָרְךְ וּבְרֹחַב רֹאשׁוֹ (פ) [א] וְרֻבּוֹ (א) שֶׁל קָטָן

בַּאֵר הֵיטֵב

(מ) לְרַעֲת רַשְׁ״י. וְדַוְקָא כְּשֶׁהַקֶּרַע לְמַעְלָה מִקֶּשֶׁר גּוֹדֶל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ו׳: (נ) וְאִם נִקְרַע. פֵּרוּשׁ כָּלָה: (י) אֵיכָא לְסַפּוּקֵי. דִּלְרַעֲת הָרֹא״שׁ (שם) לֹא מְהַנֵּי. וּכְבָר כָּתַבְתִּי סָעִיף קָטָן ו׳ שֶׁסִּ״ז (א׳ סִימָן של״ב), טַלִּית שֶׁנִּקְרַע תּוֹךְ שֵׁשׁ וְלֹא הִגִּיעַ הַקֶּרַע עַד הַנָּקָב אֲשֶׁר הַצִּיצִית תְּלוּיִי בּוֹ, וְלֹא נִפְסַק אֶלָּא נִקְרַע מִצַּד אֶחָד וְהַשֵּׁנִי שָׁלֵם, מֻתָּר לִתְפֹּר אוֹתוֹ, אַף כְּדֵי לַצֵּאת שִׁיטַת רַשְׁ״י יִתְפֹּר אוֹתוֹ בְּחוּטֵי שְׁאָרִים מִמִּין הַצִּיצִית וְהַטַּלִּית. וְאִם נִפְסַק לְגַמְרֵי, לֹא יִתְפֹּר כְּלָל וַאֲפִלּוּ בְּחוּט מָשִׁי אוֹ קַנָּבּוֹס, עַיֵּן שָׁם:

א (א) וְרֻבּוֹ שֶׁל קָטָן. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁיִּהְיוּ הַכְּתָפַיִם וְחֻבִּים כו׳, עַיֵּן בְּשַׁאֲלוֹת יַעֲבֵ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן כ׳ שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין קְפִידָא שֶׁיִּהְיוּ הַכְּתָפַיִם וְחֻבִּים, וּמַה שֶּׁהִשְׁוּוּ מִשּׁוּם דְּאָתֵי אֲוִירָא כו׳, לֵיתָא אֶלָּא בַּאֲוִיר הַנֶּחְשָׁב כְּמֻחְזָקָה עַל יְדֵי לְבוּד, אֲבָל לֹא בְּבֶגֶד דְּלֹא בְּעִינַן לְאֲצְטְרוּפֵי לַאֲוִירָא בְּהַדְיֵהּ.. לֹא אָתֵי אֲוִירָא וּמְכַשֵּׁל לֵיהּ. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חֶכֶם צְבִי סִימָן נ״ט, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״א) שֵׁשׁ דַּעוֹת שׁוֹנוֹת בְּשִׁעוּר הַטַּלִּית קָטָן, וְיֵשׁ לַעֲשׂוֹת שֶׁיִּקַּיֵּם הָרֹאשׁ וְכָל גּוּף הָאָדָם עַד הֶחָזֶה פָּנִים וְאָחוֹר, עַיֵּן שָׁם בְּשֵׁם מַהֲרַ״י צָמַח. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּכֹאַר הַיֵּטֵב בְּשֵׁם הָאַרַ״י זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּתֵי זְרוֹעוֹת לַטַּלִּית קָטָן, הֵיינוּ בְּתֵי זְרוֹעוֹת אֲרֻכִּים כְּמוֹ שֶׁעוֹשִׂים לְמַלְבּוּשׁ עֶלְיוֹן, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ נָקָב שֶׁתִּפְתָּנָם בּוֹ הַיְדֵיִם. וְעַיֵּן בְּכִתְבֵי הָאַרַ״י (שער הכוונות דרושי ציצית דרוש ו) שֶׁהֵיכָה לוֹבְשׁוֹ עַל חֲלוּקוֹ מֻפָּשׁ וְאֵינוֹ מְלֻבָּשׁ בּוֹ אֶת רֹאשׁוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה עֲשֵׂה עֲטִיפָה וְאַחַר כָּךְ שֶׁלְּשׁוֹ עַד

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַב״ח (ס״ב) מוֹדֶה לְהַתִּיר בִּכְהָאי גַּוְנָא, עַיֵּן שָׁם. וְהַדְּבָרִים צְרִיכִים עִיּוּן לְרַעֲת הַב״ח בְּזֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּגוּף הַפֶּתֶר שָׁם: ה (ח) לְרַעֲת רַשְׁ״י. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב הָרַדְבַּ״ז חֵלֶק ב׳ סִימָן של״ו) [א׳ סִימָן של״ב], טַלִּית שֶׁנִּקְרַע תּוֹךְ שֵׁשׁ וְלֹא הִגִּיעַ הַקֶּרַע עַד הַנָּקָב אֲשֶׁר הַצִּיצִית תְּלוּיִי בּוֹ, וְלֹא נִפְסַק אֶלָּא נִקְרַע מִצַּד אֶחָד וְהַשֵּׁנִי שָׁלֵם, מֻתָּר לִתְפֹּר אוֹתוֹ, אַף כְּדֵי לַצֵּאת שִׁיטַת רַשְׁ״י יִתְפֹּר אוֹתוֹ בְּחוּטֵי שְׁאָרִים מִמִּין הַצִּיצִית וְהַטַּלִּית. וְאִם נִפְסַק לְגַמְרֵי, לֹא יִתְפֹּר כְּלָל וַאֲפִלּוּ בְּחוּט מָשִׁי אוֹ קַנָּבּוֹס, עַיֵּן שָׁם:

א [א] וְרֻבּוֹ שֶׁל קָטָן. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁיִּהְיוּ הַכְּתָפַיִם וְחֻבִּים כו׳, עַיֵּן בְּשַׁאֲלוֹת יַעֲבֵ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן כ׳ שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין קְפִידָא שֶׁיִּהְיוּ הַכְּתָפַיִם וְחֻבִּים, וּמַה שֶּׁהִשְׁוּוּ מִשּׁוּם דְּאָתֵי אֲוִירָא כו׳, לֵיתָא אֶלָּא בַּאֲוִיר הַנֶּחְשָׁב כְּמֻחְזָקָה עַל יְדֵי לְבוּד, אֲבָל לֹא בְּבֶגֶד דְּלֹא בְּעִינַן לְאֲצְטְרוּפֵי לַאֲוִירָא בְּהַדְיֵהּ.. לֹא אָתֵי אֲוִירָא וּמְכַשֵּׁל לֵיהּ. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חֶכֶם צְבִי סִימָן נ״ט, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״א) שֵׁשׁ דַּעוֹת שׁוֹנוֹת בְּשִׁעוּר הַטַּלִּית קָטָן, וְיֵשׁ לַעֲשׂוֹת שֶׁיְּקַיֵּם הָרֹאשׁ וְכָל גּוּף הָאָדָם עַד הֶחָזֶה פָּנִים וְאָחוֹר, עַיֵּן שָׁם בְּשֵׁם מַהֲרַ״י צָמַח. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּכֹאַר הַיֵּטֵב בְּשֵׁם הָאַרַ״י זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּתֵי זְרוֹעוֹת לַטַּלִּית קָטָן, הֵיינוּ בְּתֵי זְרוֹעוֹת אֲרֻכִּים כְּמוֹ שֶׁעוֹשִׂים לְמַלְבּוּשׁ עֶלְיוֹן, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ נָקָב שֶׁתִּפְתָּנָם בּוֹ הַיְדֵיִם. וְעַיֵּן בְּכִתְבֵי הָאַרַ״י (שער הכוונות דרושי ציצית דרוש ו) שֶׁהֵיכָה לוֹבְשׁוֹ עַל חֲלוּקוֹ מֻפָּשׁ וְאֵינוֹ מְלֻבָּשׁ בּוֹ אֶת רֹאשׁוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה עֲשֵׂה עֲטִיפָה וְאַחַר כָּךְ שֶׁלְּשׁוֹ עַד

בֵּאוּר הֲלָכָה

חוּטֵי (לד) מִין אַחֵר. וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִתְפָּרְנוּ בְּחוּט לָבָן (לה) רַק בְּחוּט צָבוּעַ, שֶׁאֵין נוֹהֲגִין עַתָּה לַעֲשׂוֹת הַצִּיצִית רַק לְבָנִים, וְעַל כֵּן אֵין לְגֹזֵר שֶׁמָּא יִשְׁיֵר מֵחוּט הַתְּפִירָה לְשֵׁם צִיצִית: (יט) כָּשֵׁר לִכְלֵי עֶלְמָא. (לו) דִּלְרַשְׁ״י כֵּינָן שֶׁהַבֶּגֶד הוּא שֶׁל צֶמֶר אֵין לָחוּשׁ שֶׁיְּשַׁיֵּר בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים לְשֵׁם צִיצִית. וּלְרַב עַמְרָם כֵּינָן דְּנִשְׁתַּיֵּר כָּל שֶׁהוּא לֹא נִתְבַּטֵּל מִתּוֹרַת בֶּגֶד, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף הַקּוֹדֵם. וְכָל שֶׁכֵּן דְּלַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁבְּסָעִיף הַקּוֹדֵם כָּשֵׁר הָכָא, כֵּינָן דְּהַטַּלִּת הַצִּיצִית הָיָה אַחַר הַתְּפִירָה: (כ) לֹא יִתְפֹּר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּאוֹתוֹ הַמִּין, אֲבָל בְּמִין אַחֵר יֵשׁ לְהָקֵל, וְיוֹתֵר טוֹב בְּחוּט צָבוּעַ וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ח: (כא) וְאִם נִקְרַע וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּקְרַע (לז) כֻּלָּהּ מִנָּקָב עַד סוֹף הַשָּׁפָה, לָכֵן אֵיכָא לְסַפּוּקֵי, דְּאַף אִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל צֶמֶר וְיִתְפָּרְנוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים דִּלְרַשְׁ״י בְּוַדַּאי מַתְּרִי, אֲפִלּוּ הָכִי (לח) אָפְשָׁר דִּלְרַב עַמְרָם פָּסוּל, דְּכֵינָן דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר כָּל שֶׁהוּא הֲלֹא מִבְּאֹר בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם דִּלְדָעָה הָרִאשׁוֹנָה כְּמַאן דְּפָסִיק דָּמֵי, וְלֹא יוֹעִיל תְּפִירָה אַף אִם יִרְצֶה לְהַטִּיל צִיצִית אַחֵר כָּךְ, וְאָפְשָׁר דְּהָכָא עָדִיף דְּהַלּוֹא הַכָּנָף הוּא שָׁלֵם מִשְּׁנֵי צְדָדָיו וְרַק בְּאֶמְצַע נִפְסַק, (לט) וְזֶהוּ הַסֵּפֶק שֶׁל הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) שֶׁחוֹלֵק וּפוֹסֵק דְּאֵין כָּאן סָפֵק, דְּלִכְלֵי עֶלְמָא אִם הִטִּיל בּוֹ צִיצִית לְאַחַר הַתְּפִירָה דְּכֵשֵׁר. וּמִכָּל מָקוֹם יוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּרְאֶה קֹדֶם הַתְּפִירָה לְתֵת תַּחַת הַכָּנָף חֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, וְיֵצֵא יְדֵי הַכֹּל. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ, יֵשׁ לְהָקֵל כְּהַטַּ״ז, דְּבָלְאוֹ הָכִי הֲלֹא כָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ו דְּדַעַת הָאַחֲרוֹנִים דִּתְפִירָה מִחְשֵׁיב חִבּוּר, וּמוֹעִיל אַף בְּנִקְרַע הַכָּנָף לְגַמְרֵי מִמְּקוֹמוֹ: וְ (כב) שֶׁל מָשִׁי. דְּאִם הוּא (מ) שֶׁל צֶמֶר כְּבָר נִתְבָּאַר (ס״ד) דְּאֵין לָחוּשׁ כְּלָל וּמֻתָּר לְהַמְצֵא תְּפִירָה אַף תּוֹךְ שָׁלֹשׁ: (כג) בְּחוּט מָשִׁי. וְהוּא הַדִּין אִם הַטַּלִּית שֶׁל שְׁאָר מִינִים, דַּוְקָא אִם הַחוּט הוּא מֵאוֹתוֹ הַמִּין גּוּפָא, אֲבָל אִם הַחוּט מִמִּין אַחֵר (מא) יֵשׁ לְהָקֵל, דִּכְוָותֵי לֹא יוּכַל לִקַּח אוֹתוֹ הַחוּט לְצִיצִית דַּהֲרֵי אֵינוֹ פּוֹטֵר אֶלָּא בְּמִינוֹ: (כד) לָבָן. דְּאִם הוּא צָבוּעַ (מב) גַּם כֵּן אֵין לָחוּשׁ כְּלָל שֶׁמָּא יִקָּחֶנּוּ לְצִיצִית, דְּאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת צִיצִית צְבוּעִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ט׳ סָעִיף ה׳: (כה) לְמַטָּה מִשָּׁלֹשׁ וְכוּ׳. דְּשָׁם הוּא מָקוֹם הַצִּיצִית, אֲבָל כְּשֶׁהַתְּפִירָה לְמַעְלָה מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַטָּה מִקֶּשֶׁר גּוֹדֶל אֵין לָחוּשׁ שֶׁיִּקָּחֶנּוּ לְצִיצִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן י״א (ס״ט). וּסְבִיב הַנָּקָב אָסוּר לִתְפֹּר בְּחוּט לָבָן, וּבְטַלִּיתוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁהֵם שֶׁל צֶמֶר אֵין לְהַקְפִּיד כְּלָל, כַּנַּ״ל: (כו) בְּכָל מָקוֹם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא, וּכְהָאי גַּוְנָא הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף ה׳:

א (א) שֶׁל קָטָן וְכוּ׳. וְהֵינוּ בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים. בְּתְשׁוּבוֹת (רַמְ״א) [ר״מ מִינְץ] סִימָן ק״י מְפַלְפֵּל הֵיאַךְ יוֹצְאִין בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת הַקְּטַנִּים מִזֶּה הַשָּׁעוּר, וְתַרַץ דְּמוּטָב לֵילֵךְ בָּהֶם לֵילֵךְ כָּל הַיּוֹם בְּלֹא צִיצִית. וּבְדֶרְכֵי מֹשֶׁה סִימָן (ט׳) [ח׳] (אות ג) כָּתַב לְלַמֵּד הָעָם שֶׁיְּבָרְכוּ בַּבֹּקֶר עַל טַלִּית גָּדוֹל וְיִתְעַטְּרוּ אֶת הַקָּטָן וְיִלְבְּשׁוּ בּוֹ כָּל הַיּוֹם. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר לְאָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה גָּדוֹל שֶׁהוּא כַּשָּׁעוּר, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָתַב מֹשֶׁה מֹשֶׁה (סי׳ ט) בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל (שו״ת החדשות סי׳ ד) דַּיִּשׁ לַעֲשׂוֹת הַכְּתָפַיִם רְחָבִים, דְּלֹא לֵיתֵי אֲוִיר דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא וִיבַטֵּל לֵיהּ, מְגַן אַבְרָהָם (ריש הסימן). וּבְקֹפֶר פְּרִי הָאָרֶץ (סי׳ א) כָּתַב בְּשֵׁם סֵפֶר דֶּרֶךְ חָכְמָה (נתיב כב) שֶׁשִּׁעוּרוֹ שִׁשָּׁה רְבִיעֵי אַמָּה בְּאָרְךְ וַחֲצִי אַמָּה בְּרֹחַב. וְשִׁעוּר טַלִּית גָּדוֹל הוּא שֶׁיְּכַסֶּה רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּעֲטִיפָה וְיַגִּיעַ עַד הֶחָזֶה, עַיֵּן שָׁם. כָּתַב הָאַרַ״י זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (שער הכוונות דרושי ציצית דרוש א), טַלִּית קָטָן, יוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ בְּתֵי זְרוֹעוֹת. אִם לָבַשׁ הַטַּלִּית וְנִתְקַפֵּל קְצָת כְּדַרְכּוֹ לוֹבְשֵׁי בְּגָדִים, וְאַחַר שֶׁנִּתְקַפֵּל אֵין בּוֹ כְּשִׁעוּר רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, כָּתוּב בְּתְשׁוּבַת בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ק״ו דְּכֵיוָן שֶׁעוֹמֵד לְהִתְפַּשֵּׁט כְּפִשּׁוּט דְּמֵי אַף שֶׁלֹּא נִתְפַּשֵּׁט עֲדַיִן, וַהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ כְּשִׁעוּר, עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּבֵנִי חַיָּא (הגה״ט סק״א). טַלִּית קָטָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְכַסּוֹת רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ עַל יְדֵי הַתְּפִירָה אֵין בּוֹ כְּשִׁעוּר, פְּטוּר מִצִּיצִית. שָׁם (בבית יעקב) סִימָן (ס״ו) (ק״ו), וְכֵן כָּתַב בְּלֶקֶט הַקֶּמַח (ד״ה אם ע״י):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חוּטֵי (לד) מִין אַחֵר. וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִתְפָּרְנוּ בְּחוּט לָבָן (לה) רַק בְּחוּט צָבוּעַ, שֶׁאֵין נוֹהֲגִין עַתָּה לַעֲשׂוֹת הַצִּיצִית רַק לְבָנִים, וְעַל כֵּן אֵין לְגֹזֵר שֶׁמָּא יִשְׁיֵר מֵחוּט הַתְּפִירָה לְשֵׁם צִיצִית: (יט) כָּשֵׁר לִכְלֵי עֶלְמָא. (לו) דִּלְרַשְׁ״י כֵּינָן שֶׁהַבֶּגֶד הוּא שֶׁל צֶמֶר אֵין לָחוּשׁ שֶׁיְּשַׁיֵּר בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים לְשֵׁם צִיצִית. וּלְרַב עַמְרָם כֵּינָן דְּנִשְׁתַּיֵּר כָּל שֶׁהוּא לֹא נִתְבַּטֵּל מִתּוֹרַת בֶּגֶד, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף הַקּוֹדֵם. וְכָל שֶׁכֵּן דְּלַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁבְּסָעִיף הַקּוֹדֵם כָּשֵׁר הָכָא, כֵּינָן דְּהַטַּלַּת הַצִּיצִית הָיָה אַחַר הַתְּפִירָה: (כ) לֹא יִתְפֹּר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּאוֹתוֹ הַמִּין, אֲבָל בְּמִין אַחֵר יֵשׁ לְהָקֵל, וְיוֹתֵר טוֹב בְּחוּט צָבוּעַ וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ח: (כא) וְאִם נִקְרַע וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּקְרַע (לז) כֻּלָּהּ מִנָּקָב עַד סוֹף הַשָּׁפָה, לָכֵן אֵיכָא לְסַפּוּקֵי, דְּאַף אִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל צֶמֶר וְיִתְפָּרְנוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים דִּלְרַשְׁ״י בְּוַדַּאי מַתְּרִי, אֲפִלּוּ הָכִי (לח) אָפְשָׁר דִּלְרַב עַמְרָם פָּסוּל, דְּכֵינָן דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר כָּל שֶׁהוּא הֲלֹא מִבְּאֹר בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם דִּלְדָעָה הָרִאשׁוֹנָה כְּמַאן דְּפָסִיק דָּמֵי, וְלֹא יוֹעִיל תְּפִירָה אַף אִם יִרְצֶה לְהַטִּיל צִיצִית אַחֵר כָּךְ, וְאָפְשָׁר דְּהָכָא עָדִיף דְּהַלּוֹא הַכָּנָף הוּא שָׁלֵם מִשְּׁנֵי צְדָדָיו וְרַק בְּאֶמְצַע נִפְסַק, (לט) וְזֶהוּ הַסֵּפֶק שֶׁל הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) שֶׁחוֹלֵק וּפוֹסֵק דְּאֵין כָּאן סָפֵק, דְּלִכְלֵי עֶלְמָא אִם הִטִּיל בּוֹ צִיצִית לְאַחַר הַתְּפִירָה דְּכָשֵׁר. וּמִכָּל מָקוֹם יוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּרְאֶה קֹדֶם הַתְּפִירָה לְתֵת תַּחַת הַכָּנָף חֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, וְיֵצֵא יְדֵי הַכֹּל. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ, יֵשׁ לְהָקֵל כְּהַטַּ״ז, דְּבָלְאוֹ הָכִי הֲלֹא כָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ו דְּדַעַת הָאַחֲרוֹנִים דִּתְפִירָה מְחַשֵּׁיב חִבּוּר, וּמוֹעִיל אַף בְּנִקְרַע הַכָּנָף לְגַמְרֵי מִמְּקוֹמוֹ: וְ (כב) שֶׁל מָשִׁי. דְּאִם הוּא (מ) שֶׁל צֶמֶר כְּבָר נִתְבָּאַר (ס״ד) דְּאֵין לָחוּשׁ כְּלָל וּמֻתָּר לְהַמְצֵא תְּפִירָה אַף תּוֹךְ שָׁלֹשׁ: (כג) בְּחוּט מָשִׁי. וְהוּא הַדִּין אִם הַטַּלִּית שֶׁל שְׁאָר מִינִים, דַּוְקָא אִם הַחוּט הוּא מֵאוֹתוֹ הַמִּין גּוּפָא, אֲבָל אִם הַחוּט מִמִּין אַחֵר (מא) יֵשׁ לְהָקֵל, דִּכְוָותֵי לֹא יוּכַל לִקַּח אוֹתוֹ הַחוּט לְצִיצִית דַּהֲרֵי אֵינוֹ פּוֹטֵר אֶלָּא בְּמִינוֹ: (כד) לָבָן. דְּאִם הוּא צָבוּעַ (מב) גַּם כֵּן אֵין לָחוּשׁ כְּלָל שֶׁמָּא יִקָּחֶנּוּ לְצִיצִית, דְּאֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת צִיצִית צְבוּעִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ט׳ סָעִיף ה׳: (כה) לְמַטָּה מִשָּׁלֹשׁ וְכוּ׳. דְּשָׁם הוּא מָקוֹם הַצִּיצִית, אֲבָל כְּשֶׁהַתְּפִירָה לְמַעְלָה מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַטָּה מִקֶּשֶׁר גּוֹדֶל אֵין לָחוּשׁ שֶׁיִּקָּחֶנּוּ לְצִיצִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן י״א (ס״ט). וּסְבִיב הַנָּקָב אָסוּר לִתְפֹּר בְּחוּט לָבָן, וּבְטַלִּיתוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁהֵם שֶׁל צֶמֶר אֵין לְהַקְפִּיד כְּלָל, כַּנַּ״ל: (כו) בְּכָל מָקוֹם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא, וּכְהָאי גַּוְנָא הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף ה׳:

א (א) שֶׁל קָטָן וְכוּ׳. וְהֵינוּ בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים. בְּתְשׁוּבוֹת (רַמְ״א) [ר״מ מִינְץ] סִימָן ק״י מְפַלְפֵּל הֵיאַךְ יוֹצְאִין בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת הַקְּטַנִּים מִזֶּה הַשָּׁעוּר, וְתַרַץ דְּמוּטָב [דְּמוּתָר] לֵילֵךְ בָּהֶם מִלֵּילֵךְ כָּל הַיּוֹם בְּלֹא צִיצִית. וּבְדֶרְכֵי מֹשֶׁה סִימָן (ט׳) [ח׳] (אות ג) כָּתַב לְלַמֵּד הָעָם שֶׁיְּבָרְכוּ בַּבֹּקֶר עַל טַלִּית גָּדוֹל וְיִתְעַטְּרוּ אֶת הַקָּטָן וְיִלְבְּשׁוּ בּוֹ כָּל הַיּוֹם, וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר לְאָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה גָּדוֹל שֶׁהוּא כַּשָּׁעוּר, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָתַב מֹשֶׁה מֹשֶׁה (סי׳ ט) בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל (שו״ת החדשות סי׳ ד) דַּיִּשׁ לַעֲשׂוֹת הַכְּתָפַיִם רְחָבִים, דְּלֹא לֵיתֵי אֲוִיר דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא וִיבַטֵּל לֵיהּ, מְגַן אַבְרָהָם (ריש הסימן). וּבְקֹפֶר פְּרִי הָאָרֶץ (סי׳ א) כָּתַב בְּשֵׁם סֵפֶר דֶּרֶךְ חָכְמָה (נתיב כב) שֶׁשִּׁעוּרוֹ שִׁשָּׁה רְבִיעֵי אַמָּה בְּאָרְךְ וַחֲצִי אַמָּה בְּרֹחַב. וְשִׁעוּר טַלִּית גָּדוֹל הוּא שֶׁיְּכַסֶּה רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּעֲטִיפָה וְיַגִּיעַ עַד הֶחָזֶה, עַיֵּן שָׁם. כָּתַב הָאַרַ״י זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (שער הכוונות דרושי ציצית דרוש א), טַלִּית קָטָן, יוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ בְּתֵי זְרוֹעוֹת. אִם לָבַשׁ הַטַּלִּית וְנִתְקַפֵּל קְצָת כְּדַרְכּוֹ לוֹבְשֵׁי בְּגָדִים, וְאַחַר שֶׁנִּתְקַפֵּל אֵין בּוֹ כְּשִׁעוּר רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, כָּתוּב בְּתְשׁוּבַת בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ק״ו דְּכֵיוָן שֶׁעוֹמֵד לְהִתְפַּשֵּׁט כְּפִשּׁוּט דְּמֵי אַף שֶׁלֹּא נִתְפַּשֵּׁט עֲדַיִן, וַהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ כְּשִׁעוּר, עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּבֵנִי חַיָּא (הגה״ט סק״א). טַלִּית קָטָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְכַסּוֹת רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ עַל יְדֵי הַתְּפִירָה אֵין בּוֹ כְּשִׁעוּר, פְּטוּר מִצִּיצִית. שָׁם (בבית יעקב) סִימָן (ס״ו) (ק״ו), וְכֵן כָּתַב בְּלֶקֶט הַקֶּמַח (ד״ה אם ע״י):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לד) אַרְצוֹת הַחַיִּים (ארץ יהודה סק״ד): (לה) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): (לו) הַגְּרַ״א: (לז) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יא): (לח) פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב): (לט) כֵּן מַשְׁמַע מַהֲגְרַ״א, וְעַיֵּן עוֹד בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואיכא): (מ) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין אם להתיר וכו׳ ס״ה): (מא) אַרְצוֹת הַחַיִּים (ארץ יהודה סק״ד): (מב) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יג):

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah